

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2009. január 29.*

A C-278/07–C-280/07. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, melyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2007. június 13-án érkezett, 2007. március 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Hauptzollamt Hamburg-Jonas**

és

a **Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co.**
(C-278/07. sz. ügy),

a **Vion Trading GmbH** (C-279/07. sz. ügy)

a **Ze Fu Fleischhandel GmbH** (C-280/07. sz. ügy)

között folyamatban lévő eljárásokban,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Küris
és C. Toader (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: K. Sztranc-Sławiczek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. április 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co. képviseletében
F. Grashoff Rechtsanwältin,
- a Vion Trading GmbH képviseletében K. Landry Rechtsanwalt,
- a Ze Fu Fleischhandel GmbH képviseletében D. Ehle Rechtsanwalt,
- a cseh kormány képviseletében T. Boček, meghatalmazotti minőségben,

- a francia kormány képviselőjében J.-C. Gracia, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében F. Erlbacher és Z. Malůšková, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának 2008. szeptember 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikke (1) és (3) bekezdésének az értelmezésére vonatkoznak.

- ² E kérelmeket a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (a továbbiakban: Hauptzollamt) és a Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co., a Vion Trading GmbH, illetve a Ze Fu Fleischhandel GmbH (a továbbiakban: az alapügyek alperesei) között export-visszatérítés visszafizetése tárgyában folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi jog

- 3 A 2988/95 rendelet harmadik preambulumbekkezdése szerint „[...] a Közösségek pénzügyi érdekeire nézve hátrányos jogszabályokat minden területen fel kell számolni [helyesen: a Közösségek pénzügyi érdekeire nézve hátrányos cselekményekkel szemben minden területen fel kell lépni]”.
- 4 Az említett rendelet ötödik preambulumbekkezdése szerint „a szabálytalan magatartásról és az ahhoz kapcsolódó közigazgatási intézkedésekről és szankciókról a jelen rendelettel összhangban az ágazati szabályok rendelkeznek”.
- 5 Ugyanezen rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében.

(2) Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek

nevében beszédett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.”

- 6 A 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) és (3) bekezdése előírja:

„(1) Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább három éves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. [...]

A hatáskörrel rendelkező hatóságnak a szabálytalansággal kapcsolatos bármely vizsgálata vagy eljárása, amelyről az érintett személyt tájékoztatták, megszakítja az elévülést. A megszakadást kiváltó cselekményt követően az elévülés újrakezdődik.

[...]

(3) A tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az (1) [...] bekezdésben előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak.”

7 Az említett rendelet 4. cikkének (1) és (4) bekezdése kimondja:

„(1) Főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után:

- tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában,

[...]

(4) Az e cikkben előírt intézkedések nem minősülnek szankciónak.”

8 A 2988/95 rendelet 11. cikkének első bekezdése alapján ez utóbbi az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő harmadik napon lép hatályba, amely 1995. december 23-án történt meg.

A nemzeti jog

9 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzése szerint az alapügyek tényállásának idején Németországban nem volt olyan különös rendelkezés, amely a jogosulatlanul nyújtott kedvezményekkel kapcsolatos közigazgatási jellegű jogvitákra alkalmazandó elévülési időre vonatkozott volna. Azonban mind a német hatóságok, mind a német bíróságok

analógia útján a polgári jog szerinti harmincéves elévülési időt alkalmazták, amelyet a német polgári törvénykönyv (Bürgerliches Gesetzbuch) 195. §-a ír elő. 2002 óta az általános elévülési időt azonban három évre csökkentették.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- ¹⁰ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kitűnik, hogy az alapügyek alperesei 1993-ban marhahúst vetettek vámkezelés alá annak jordániai exportja céljából, és erre tekintettel kérelmüknek megfelelően exportelőleg-visszatérítésben részesültek. Az 1998 elején elvégzett ellenőrzések eredményeként megállapítást nyert, hogy a szóban forgó húst árutovábbítási vagy újraexportálási eljárás keretében valójában Irakba továbbították.
- ¹¹ Ilyen körülmények között a Hauptzollamt 1999. szeptember 23-i (C-278/07. sz. ügy) és 1999. október 13-i (C-279/07. sz. és C-280/07. sz. ügy) határozatával követelte a szóban forgó export-visszatérítés visszafizetését.
- ¹² Az alapügyek alperesei ezért az említett határozatok ellen keresetet nyújtottak be a Finanzgericht Hamburghoz. Ez azzal az indokolással adott helyt e kereseteknek, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt elévülési idő a szóban forgó visszafizetések akadályát képezi, mivel azokat a vitatott exportügyletek után több mint négy év elteltével követelték vissza.

13 Az említett Finanzgericht e határozatai ellen a Hauptzollamt felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

14 A Bundesfinanzhof, megállapítva többek között azt, hogy a kifogásolt szabálytalanságok a 2988/95 rendelet elfogadása előtti időszakra vonatkoznak, az eljárás felfüggesztéséről határozott, és a három, C-278/07–C-280/07. sz. ügyben a következő, azonos kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) A [...] 2988/95 [...] rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első mondata szerinti elévülési idő irányadó-e abban az esetben is, ha a szabálytalanságot az említett rendelet hatálybalépését megelőzően követték el, vagy az a hatálybalépést megelőzően szűnt meg?
- 2) Az ott szabályozott elévülési idő irányadó-e egyáltalán olyan közigazgatási intézkedések tekintetében, mint amilyen a szabálytalanság elkövetése következőben nyújtott export-visszatérítés visszakövetelése?

Az e kérdésekre adandó igenlő válasz esetén:

- 3) A 2988/95 [...] rendelet 3. cikke (3) bekezdésének megfelelően alkalmazhat-e a tagállam hosszabb elévülési időt abban az esetben is, ha a hosszabb elévülési időt a tagállam joga már az említett rendelet elfogadását megelőzően is előírta? Alkalmazható-e ilyen hosszabb elévülési idő abban az esetben is, ha azt nem az export-visszatérítés visszafizetésére vagy általában a közigazgatási intézkedésekre vonatkozó különös rendelkezés, hanem az érintett tagállam általános,

a különös rendelkezésekben nem szabályozott összes egyéb elévülési esetre vonatkozó rendelkezése (általános rendelkezés) írta elő?”

- 15 A Bíróság elnöke a 2007. július 30-i végzéssel az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a C-278/07–C-280/07. sz. ügyeket.

Előzetes észrevételek

- 16 Előzetesen az alapügyek alpereseinek azon érvelésével kapcsolatban, amely – különösen a nekik felrótt szabálytalanság fennállására vonatkozóan – megkérdőjelezi a kérdést előterjesztő bíróság által ismertetett tényállást, emlékeztetni kell arra, hogy nem a Bíróság feladata megállapítani az alapügyek megoldása tekintetében releváns tényeket. A Bíróság feladata ugyanis az, hogy – a közösségi és nemzeti bíróságok hatáskörmegosztásának keretén belül – figyelembe vegye azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározott ténybeli és szabályozási hátteret, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések illeszkednek (lásd ebben az értelemben a C-153/02. sz. Neri-ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13555. o.] 34. és 35. pontját, valamint a C-347/06. sz. ASM Brescia ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5641. o.] 28. pontját).
- 17 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a Bundesfinanzhof által meghatározott tényállási keretben kell vizsgálni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

- 18 Elsőként vizsgálandó második kérdésével a Bundesfinanzhof lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő nem csak a szankciókra, hanem a közigazgatási intézkedésekre is alkalmazandó-e.
- 19 Így e bíróság arról kíván meggyőződni, hogy az „eljárás” említett rendelkezésben szereplő fogalma megkülönböztetés nélkül alkalmazandó-e valamennyi, a nemzeti hatóságok által szabálytalanságokkal kapcsolatban hozott intézkedésre, és hogy ennek következtében e cikk nem csak a 2988/95 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének értelmében vett közigazgatási szankcióhoz vezető intézkedéseket érinti-e.
- 20 E tekintetben szükséges emlékeztetni arra, hogy a 2988/95 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése szerint „a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében”, és ennek célja – amint az az említett rendelet harmadik preambulumbekkezdéséből kitűnik –, hogy „a Közösségek pénzügyi érdekeire nézve hátrányos jogszabályokat minden területen fel kell számolni [helyesen: a Közösségek pénzügyi érdekeire nézve hátrányos cselekményekkel szemben minden területen fel kell lépni]” (a C-278/02. sz. Handlbauer-ügyben 2004. június 24-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6172. o.] 31. pontja).
- 21 Márpedig a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése az eljárások tekintetében a szabálytalanságról való tudomásszerzések megkezdődő elévülési időt állapít meg, amely szabálytalanság ugyanazon rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint „[a] közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként

a Községek általános költségvetése [...] kárt szenved vagy szenvedhet” (a fent hivatkozott Handlbauer-ügyben hozott ítélet 32. pontja).

22 Így különösen a francia kormány és az Európai Községek Bizottságának állításával ellentétben ebből az következik, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése mind az e rendelet 5. cikkének értelmében vett közigazgatási szankciók kiszabásához vezető szabálytalanságokra, mind az említett rendelet 4. cikkének értelmében vett közigazgatási intézkedés tárgyát képező szabálytalanságokra alkalmazandó, amely intézkedés, anélkül hogy szankció jelleget öltene, a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Handlbauer-ügyben hozott ítélet 33. és 34. pontját).

23 A második kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő alkalmazandó az olyan közigazgatási intézkedésekre, mint az exportőr által elkövetett szabálytalanságok miatt jogosulatlanul kapott export-visszatérítés visszakövetelése.

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt négyéves elévülési szabály alkalmazandó-e olyan szabálytalanságokra, amelyeket e rendelet hatálybalépése előtt követtek el, vagy amelyek azt megelőzően előtt szűntek meg.

- 25 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a 2988/95 rendelet elfogadása előtt a közösségi jogalkotó nem rendelkezett olyan elévülési szabályról, amely a gazdasági szereplő által azon cselekménye vagy mulasztása útján jogosulatlanul megszerzett előnynek a visszafizetésére lenne alkalmazandó, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek.
- 26 Ezért a 2988/95 rendelet elfogadása előtt a nemzeti bíróságoknak a közösségi jog alapján jogosulatlanul kifizetett összeg visszafizetésére vonatkozó jogvitákban – közösségi rendelkezés hiányában – nemzeti jogukat alkalmazva kellett döntenüik, a közösségi jog által felállított korlátok között, vagyis a nemzeti jog előírásai nem teheték gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a jogosulatlanul kifizetett támogatás visszafizetését, és a nemzeti jog alkalmazásának a hasonló ügyek eldöntésére vonatkozó nemzeti eljárásokhoz képest hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kellett lennie (a C-336/00. sz. Huber-ügyben 2002. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7699. o.] 55. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 A 2988/95 rendelet és különösen annak 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének az elfogadásával a közösségi jogalkotó azonban e területen általánosan alkalmazandó elévülési szabályt kívánt bevezetni, amellyel egyrészt valamennyi tagállamban alkalmazott minimális határidőt szándékozott meghatározni, és másrészt ki akarta zárni azt a lehetőséget, hogy a közösségi költségvetésből jogosulatlanul kapott összegeket a vitatott kifizetéseket érintő szabálytalanság elkövetése utáni négyéves időszak eltelte után visszaköveteljék.
- 28 Ebből következik, hogy a 2988/95 rendelet hatálybalépésétől kezdve a közösségi költségvetésből jogosulatlanul kapott valamennyi előnyt – főszabály szerint és azon ágazatok kivételével, amelyek esetében a közösségi jogalkotó rövidebb határidőt írt elő – négyéves határidőn belül követelhetik vissza a tagállamok illetékes hatóságai.

- 29 A közösségi költségvetésből a 2988/95 rendelet hatálybalépése előtt elkövetett szabálytalanságok miatt jogosulatlanul kapott előnyökkel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének elfogadásával – e cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül – a közösségi jogalkotó olyan általános elévülési szabályt határozott meg, amellyel szándékosan négy évre csökkentette azt az időszakot, amely alatt a tagállamok hatáságainak a közösségi költségvetés nevében és érdekében eljárva be kell vagy be kellene hajtaniuk a jogosulatlanul kapott ilyen előnyöket.
- 30 Azonban a jogbiztonság elvével összhangban a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének alkalmazása nem teheti lehetővé az említett nemzeti hatóságok számára azon, e rendelet hatálybalépésénél korábbi adósságok behajtását, amelyek a szóban forgó szabálytalanságok elkövetésének időpontjában alkalmazandó nemzeti elévülési szabályok alapján már elévültek.
- 31 A nemzeti elévülési szabály időbeli hatálya alatt keletkezett azon adósságokkal kapcsolatban, amelyek – az alapügyekben érintettekhez hasonlóan – még nem évültek el, a 2988/95 rendelet hatálybalépése azzal a következménnyel jár, hogy e rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően az ilyen adósságnak főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésének időpontjától számított négy év alatt kell elévülnie.
- 32 Ilyen körülmények között az említett rendelkezés alkalmazásában a gazdasági szereplő által a 2988/95 rendelet hatálybalépésénél korábbi szabálytalanság miatt jogosulatlanul kapott valamennyi összeget főszabály szerint elévültnek kell tekinteni a szóban forgó szabálytalanság elkövetését követő négy év során hozott bármely felfüggesztő hatályú aktus hiányában, amely alatt az ugyanezen rendelet 3. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének értelmében a hatáskörrel rendelkező hatóságnak e szabálytalansággal kapcsolatos bármely olyan vizsgálata vagy eljárása értendő, amelyről az érintett személyt tájékoztatták.

33 Ebből következik, hogy amennyiben – mint az alapügyekben – 1993 folyamán a nemzeti harmincéves elévülési szabály érvényességi ideje alatt szabálytalanságot követtek el, ez a szabálytalanság a négyéves közösségi elévülési szabály hatálya alá tartozik, és ezért az említett szabálytalanság 1993-ban történt elkövetésének pontos időpontjától függően valamikor 1997 folyamán évül el, figyelemmel a tagállamok azon lehetőségére, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján hosszabb elévülési időszakot írjanak elő.

34 A fent leírtakra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az alapügyekben szóban forgóhoz hasonló helyzetekben a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő:

- alkalmazandó az e rendelet hatálybalépése előtt elkövetett szabálytalanságokra; és

- a szóban forgó szabálytalanság elkövetésének időpontjával indul meg.

A harmadik kérdésről

35 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy egyrészt a tagállamok azon lehetősége, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján az ugyanezen cikk (1) bekezdésében előírt elévülési időnél hosszabbat alkalmazzanak, vonatkozhat-e az említett rendelet elfogadását megelőző elévülési szabályra. Másrészt e bíróság azt kérdezi, hogy az ilyen hosszabb határidőnek az export-visszatérítés visszafizetésére vagy általában a közigazgatási intézkedésekre vonatkozó

különös nemzeti rendelkezésből kell-e következnie, vagy az említett határidő következhet-e a polgári jog általános rendelkezéseiből is.

- 36 Olyan, az alapügyekben felmerülthöz hasonló helyzetekben, amelyekben a gazdasági szereplőknek felrótt szabálytalanságokat 1993-ban a harmincéves nemzeti elévülési szabály időbeli hatálya alatt követték el, az ilyen szabálytalanság következtében jogosulatlanul kapott összegek – amint az a jelen ítélet 33. pontjában megállapításra került – felfüggesztő hatályú aktus hiányában az 1997. év folyamán évülhetnek el, feltéve hogy az a tagállam, amelyben a szabálytalanságokat elkövették, nem élt a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében számára fenntartott lehetőséggel.
- 37 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kitűnik, hogy az alapügyekben az illetékes nemzeti hatóságok 1999. szeptember 23-i (C-278/07. sz. ügy) és 1999. október 13-i (C-279/07. sz. és C-280/07. sz. ügy) határozatokkal követelték a szóban forgó export-visszatérítés visszafizetését.
- 38 Ebből következik, hogy a szóban forgó összegek elévülését a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt négyéves általános elévülési szabály alkalmazása alapján főszabály szerint már bekövetkezettnek kell tekinteni.
- 39 Azonban e rendelet hatálybalépése után a német bíróságok továbbra is alkalmazták a német polgári törvénykönyv 195. §-a szerinti harmincéves elévülési időt a gazdasági szereplő által jogosulatlanul kapott export-visszatérítés visszafizetését érintő követelésekre.

- 40 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése arra a „lehetőségre” utal, hogy a tagállamok „fenntartsák” maguknak az említett cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időszak előírását.
- 41 Így a 2988/95 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének szövegéből az tűnik ki, hogy e rendelkezés a tagállamok számára nem azon lehetőség előírására korlátozódik, hogy az említett cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időszakot vezessenek be. Az említett (3) bekezdés ez utóbbiak számára ugyanis kifejezetten elismeri azt a lehetőséget, hogy fenntartsák az e rendelet hatálybalépése előtt fennálló hosszabb elévülési időszakot.
- 42 Ebből következik, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján a tagállamok egyrészt továbbra is alkalmazhatják az említett rendelet elfogadásának időpontjában fennálló hosszabb elévülési időszakot, és másrészt ezen időpont után ilyen időszakot előíró új szabályokat vezethetnek be.
- 43 Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy e nemzeti elévülési időszakokat kimondottan az export-visszatérítés visszafizetésére vagy általában a közigazgatási intézkedésekre alkalmazandó nemzeti rendelkezésben kell-e előírni, meg kell jegyezni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének szövege nem tartalmaz kimondottan e kérdést megválaszoló elemeket.
- 44 Vitathatatlan, hogy az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése rendelkezik arról, hogy az ágazati szabályok négy évnél rövidebb, de legalább hároméves időszakot is előírhatnak. Azonban e rendelkezésben közösségi szinten elfogadott ágazati szabályokról és nem nemzeti ágazati szabályokról van szó, amint ezt ugyanezen rendelet ötödik preambulumbekzdése is megerősíti (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Handlbauer-ügyben hozott ítélet 28. pontját).

45 Ezenkívül a 2988/95 rendelet nem ír elő arra vonatkozóan tájékoztatási vagy értesítési mechanizmust, hogy a tagállamok a 3. cikke (3) bekezdésének megfelelően éltek-e a hosszabb határidő előírására vonatkozó lehetőségükkel. Ebből következik, hogy közösségi szinten nem írtak elő olyan ellenőrzési formát, amely mind a tagállamok által az e rendelkezés alapján alkalmazott eltérő elévülési időt, mind azon ágazatokat érinti, amelyekben e határidő alkalmazásáról döntöttek.

46 Következésképpen a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy a tagállamoknak e rendelkezéssel összefüggésben a különös és/vagy ágazati szabályokban kell a hosszabb elévülési időt előírniuk.

47 A fentiek fényében a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy azon hosszabb elévülési idő, amelyet a tagállamok a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján továbbra is előírhatnak, következhet az e rendelet elfogadásának időpontjánál korábbi általános rendelkezésekből.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Európai Községek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő alkalmazandó az olyan közigazgatási intézkedésekre, mint az exportőr által elkövetett szabálytalanságok miatt jogosulatlanul kapott export-visszatérítés visszakövetelése.
- 2) Az alapügyekben szóban forgóhoz hasonló helyzetekben a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő:
 - alkalmazandó az e rendelet hatálybalépése előtt elkövetett szabálytalanságokra; és
 - a szóban forgó szabálytalanság elkövetésének időpontjával indul meg.
- 3) Azon hosszabb elévülési idő, amelyet a tagállamok a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján továbbra is előírhatnak, következhet az e rendelet elfogadásának időpontjánál korábbi általános rendelkezésekből.

Aláírások